Příloha k pracovnímu listu pro rodiny s dětmi č. 1

najdete zde nejen odpovědi na otázky, ale i zajímavé informace a tipy

Ve Šluknovském výběžku najdete *2 farmy, kde chovají kozy* a z jejich mléka vyrábějí kozí sýry a další výrobky. Je to farma Žofín v Horním Podluží a farma v Horní Vísce u Dolní Poustevny. Kozí farma Žofín nabízí rovněž ubytování, Nová Víska zase kontakt s dalšími zvířaty (venkovská minizoo).

❀❀❀❀❀

Větrný mlýn Světlík: se nachází na plochém hřbetu (500 m n.m.) zhruba uprostřed trojúhelníku tvořeného Varnsdorfem, Krásnou Lípou a Jiřetínem pod Jedlovou. Jedná se o pětilopatkový větrný mlýn holandského typu, tedy o zděný objekt s otočnou střešní konstrukcí. Větrný mlýn Světlík je jediným mlýnem holandského typu s dochovaným technickým vybavením v Čechách. Mohutná stavba mlýna a zejména jeho pětilistá vrtule jsou unikátní jak co do charakteru, tak velikosti. Je zároveň technickou a kulturní památkou.

❀❀❀❀❀

Tolštejnský region je součástí severního podhůří Lužických hor, jemuž vévodí jeho *nejvyšší hora Jedlová* (776 m n.m.) a pod ní stojící hrad Tolštejn. Region zasahuje do tří chráněných území - Národního parku České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce a CHKO Lužické hory.

❀❀❀❀❀

Pozoruhodnými turistickými cíli v okolí jsou vedle tolštejnského hradu především Jiřetín se sakrální architekturou a pozůstatky středověké těžby kovů, rozhledny na *Jedlové* a *Dýmníku* a skalní města Českého Švýcarska. V regionu najdete několik dalších rozhleden, např. *Hrádek* u Varnsdorfu, *Vlčí hora* nad Krásnou Lípou nebo *Tanečnice* poblíž Mikulášovic. Rozhledna Tanečnice se klene v nadmořské výšce 598 metrů, je to zděná osmiboká rozhledna a nejseverněji položená rozhledna v Česku. Kopec se nachází až u samých hranic s Německem.

❀❀❀❀❀

Tolštejnské panství (založeno v r. 2001) je projekt na podporu cestovního ruchu původně na Šluknovsku, nyní již také v jeho okolí včetně příhraniční oblasti Saska. Projekt vznikl z iniciativy Mikroregionu Tolštejn. Při jeho vzniku se vycházelo z některých historických souvislostí, především z období 14. století, kdy majiteli skutečného Tolštejnského panství byl rod Berků z Dubé. Vandrovníci sbírají samolepky do vandrovní knížky. Sídlo Tolštejnského panství je na hradě Tolštejn. *Patronem současných vandrovníků* po Tolštejnském panství je dobrotivý loupežník Vilda.

❀❀❀❀❀

Regionální výrobky: koordinátorem regionální značky „ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO regionální produkt®“ je od r. 2010 společnost České Švýcarsko o.p.s. Značka patří do Asociace regionálních značek a je udělována v Českém Švýcarsku, na Šluknovsku (ve spolupráci s MAS Šluknovsko) a na území Saského Švýcarska. Certifikované výrobky musejí splňovat určité podmínky kvality.

❀❀❀❀❀

K certifikovaným *výrobkům patří např.* pivo z pivovaru Kocour ve Varnsdorfu, nože Rybička a vystřelovací a vyhazovací nůž firmy MIKOV Mikulášovice, mýdla z Mýdlárny Rubens v Růžové, Děčínská jeřabinka firmy Natura s.r.o. p. Valdemara Grešíka, malované sklo z firmy Skloluxus Mikulášovice, čokolády z Děčína a tři výrobci medu.

EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA:
EVROPA INVESTUJE DO VENKOVSKÝCH OBLASTÍ

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Ve Šluknovském výběžku najdeme ovšem i *další tradiční výroby*, např. firma STAP Vilémov vyrábí od nepaměti stuhy, prýmky, nášivky (pokud dáváte např. na pomlázku barevné nebo vyšívané stužky, jsou možná ze STAPu☺), kozí sýry, výrobky řezbářů a z keramiky. Nově začalo občanské sdružení CEDR vyrábět čokoládu v nejrůznějších tvarech a podobách – čokoládovnu najdete v Krásné Lípě.

❀❀❀❀❀

Další zajímavosti: Ve Varnsdorfu má provozovnu podnik VITANA, a.s., tradiční výrobce koření. V provozovně dříve fungoval unikátní vodní mlýn na koření.

Především v Dolní Poustevně byl dříve podnik na výrobu umělých květin, listů a ovoce z látek (např. hedvábí a dalších přírodních materiálů) a z plsti. Květiny, které mnohdy vypadaly úplně jako živé, byly známé nejen v Čechách, ale i ve světě, se tu vyráběly od roku 1850. Bohužel tato tradiční výroba zanikla a dnes už podnik neexistuje.

❀❀❀❀❀

Podstávkové domy jsou unikátním druhem lidové architektury, typickým pro region MAS Šluknovsko. Jejich charakteristickým prvkem je sloupová konstrukce „obkračující" stavbu (dřevěné trámy s typickými oblouky) (minimálně z jedné štítové strany, u celodřevěných staveb okolo celého domu) a přenášející zatížení střešní konstrukce nebo patra přímo na zem. Vrchní konstrukce tedy nezatěžuje vodorovné přízemní trámy přízemní světnice. V naší oblasti, tzn. v severních Čechách, Horní Lužici a Dolním Slezsku, kde se skloubil slovanský typ domu s německým vlivem, jsou přízemí roubená a vrchní patra hrázděná. Místní dochované podstávkové domy pocházejí z 18. a 19. století.

❀❀❀❀❀

V členské obci MAS Šluknovsko Hřensko se nachází *nejnižší bod Č. republiky* (115 m n. m.) v místě, kde řeka Labe opouští naši republiku.

❀❀❀❀❀

Šluknov - nejsevernější město České republiky, po němž získal název i Šluknovský výběžek, se pyšní zrekonstruovanou budovou renesančního *zámku*, který se po požáru v roce 1986 opět zaskvěl v celé své obnovené kráse a otevřel brány veřejnosti.

Městu se podařilo zámek opravit a otevřít veřejnosti. Zámecké slavnosti v zámku i zámeckém parku v dobovém stylu se tak již stávají poslední červnovou sobotu v roce tradicí a jednou z největších kulturních akcí ve městě.

Dnes má zámek již i svůj prohlídkový okruh, v jehož rámci jsou pro návštěvníky otevřeny téměř všechny prostory zámku, včetně dobových místností s původními exponáty. Prohlídky se konají po všechny dny v týdnu, včetně sobot a nedělí. V přízemí zámku nabízí své služby turistům a návštěvníkům města Regionální informační centrum a výborné občerstvení útulná zámecká cukrárna.

❀❀❀❀❀

Počátky dolování a těžby nerostů ve Šluknovském výběžku sahají až do 15. století. Král Vladislav Jagellonský udělil Šlejnicům v roce 1484 kutací právo. V roce 1509 obdržel kutací právo i Jindřich Šlejnic. V té době se patrně otvírá na kopci Schweidrich u Šluknova důl na měď. Na kopci Hrazeném se pokoušel o těžbu stříbra Jiří Šlejnic v blízkosti nynějších vodních pramenů. Těžba *stříbra a mědi* se uvádí rovněž u Horního Podluží a Jiřetína pod Jedlovou. Dnes těžbu připomíná Hornická naučná stezka. Naučná stezka prochází zhruba dva kilometry jižně od Dolního Podluží, v údolí potoka Milířka (dříve Zlatý potok). Střední částí údolí prochází linie geologické poruchy tzv. lužického přesmyku, která je spojená s výskytem rudních ložisek. Dosud známé štoly a zbytky jam dokládají, že s těžbou se v údolí Milířky započalo již před několika sty lety. V Jiřetíně pod Jedlovou bylo zřízeno Hornické muzeum.

❀❀❀❀❀

Křížovka: stan, STAP, noc, srnec, rybička, seno, zima, cukrárna, čepice. Tanečnice (rozhledna u Mikulášovic, viz text na 1. str.).

Tipy na výlety, o výrobcích, podstávkových domech, historii, pozvánky na akce, ubytování, možnosti nejrůznějších zážitků apod. najdete na velkém množství odkazů. Zde jsou uvedeny jen základní odkazy, ale když zadáte do vyhledavače na webu jakékoliv z výše zmíněných hesel – ať už název zajímavosti, výrobku, firmy apod., najdete na internetu spoustu dalších zajímavých informací. Věříme, že Vás zajímavý region MAS Šluknovsko zaujal a že se do něj vypravíte!

odkazy:

www.mas-sluknovsko.cz www.ceskesvycarsko.cz www.region-ceskesvycarsko.cz www.vyletnik.cz